

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/123/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4418206411
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4418206411.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka, právnej veci žalobcu: H. H. P., nar. XX.X.XXXX, bytom X. B., T. Y. XX, zastúpený: JUDr. Ernest Botka, advokát, Nové Zámky, M. R. Štefánika 3, IČO: 33 795 363, proti žalovanej: C., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. B., T. Y. XX, prechodne bytom X. B., G. L. XX, zastúpená Advokátskou kanceláriou Timoranská & Štofková s.r.o., Nové Zámky, Pribinova 9, IČO: 36 813 401, o vypratanie nehnuteľnosti, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 24. augusta 2022 č. k. 13C/72/2018-365, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že návrh žalovanej na prerušenie konania z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (Okresný súd Nové Zámky) uznesením zo dňa 24.8.2022 č. k. 13C/72/2018-365 pri právnom posúdení podľa § 164 CSP, reagujúc na návrh žalovanej zo dňa 9.8.2022 na prerušenie konania, prerušil konanie (vedené na OS Nové Zámky pod sp. zn. 13C/72/2018) do skončenia dovolacieho konania vedeného Najvyšším súdom SR pod č. k. 2 Cdo/168/2022.
2. V odôvodnení vyhovujúceho uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na prebiehajúce dovolacie konanie, v ktorom sa rieši otázka platnosti dražby, ktorou žalobca nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktorú žiada vypratať, táto otázka právneho charakteru má význam pre rozhodnutie v danej veci, a preto konanie prerušil.
3. Ďalej skonštatoval, že bez definitívneho rozhodnutia o platnosti dražby, ktorou žalobca nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam nie je možné spravodlivo rozhodnúť o povinnosti žalovanej predmetné nehnuteľnosti vypratať. Zásade spravodlivosti je potrebné podriaďiť i princíp rozhodovania vecí bez prietahov. Je potrebné vyčkať na konečné rozhodnutie súdov o platnosti, resp. neplatnosti dražby a až následne rozhodnúť o tom, či žalovaná má alebo nemá povinnosť predmetné nehnuteľnosti vypratať, resp. či existuje nejaký právny dôvod k tomu, aby ich užívala. Bez vyčkania na takéto rozhodnutie súdu by bola nalomená zásada spravodlivosti súdneho rozhodnutia a konanie v tejto časti by bolo predčasné, pretože bez toho, aby bolo rozhodnuté, že žalobca sa stal vlastníkom predmetných nehnuteľností v súlade so zákonom, mu nie je možné priznať súdnu ochranu.
4. K fakultatívnemu prerušeniu konania podľa § 164 CSP je potrebné uviesť, že pôjde o otázky, ktoré by súd mohol sám vyriešiť prejudiciálne, avšak je na vôli súdu, či tak urobí alebo počká na vyriešenie otázky v súdnom alebo správnom konaní. Ak takéto konanie už prebieha, môže dať na takéto konanie aj sám podnet a následne konanie prerušiť. Pri fakultatívnom prerušení konania, na rozdiel od obligatórneho prerušenia konania podľa § 162 CSP, je to práve súd vyvažujúci jednotlivé záujmy stojace pri prerušení konania proti sebe, a to záujem na spravodlivom rozhodnutí vo veci a záujem na konaní bez zbytočných prietahov. Pri naplnení hypotézy § 162 je súd povinný konanie prerušiť obligatórne, pričom nemá možnosť zvažovať tieto dva záujmy. Vyváženie stretu týchto dvoch záujmov v prospech záujmu na spravodlivom rozhodnutí veci, ktoré je pretavené do rozhodnutia o prerušení konania musí byť pri fakultatívnom prerušení konania v rozhodnutí, ktorým sa konanie prerušuje aj náležite odôvodnené.

5. S prihliadnutím na tieto dôvody, súd prvej inštancie podanému návrhu žalovanej na prerušenie konania zo dňa 9.8.2022 ako dôvodne podanému vyhovel.

6. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalobca uvádzajúc, že sporné nehnuteľnosti žalovaná užíva bez právom aprobevaného dôvodu, čím neoprávnene zasahuje už štyri roky do jeho vlastníckych práv, preto sa dovoľáva ochrany podľa § 126 ods. 1 OZ a žiada, aby sa pojednávanie vytyčené na okresnom súde na deň 9.9.2022 aj uskutočnilo v danom termíne s tým, že návrh žalovanej na prerušenie konania bude zamietnutý. Neprimeraná dĺžka trvania tohto konania a právna neistota má nepriaznivý vplyv na jeho a najmä zdravotný stav žalobcovej matky. Ich želaním je dožiť sa spravodlivosti.

7. Pokiaľ ide o dovolanie žalovanej ako dôvodu na prerušenie konania, resp. odročenie pojednávania, to má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania, ako riadneho opravného prostriedku, ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, v prípade dovolania ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno iba v prípadoch výslovne stanovených v CSP napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť a mimoriadnosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je ďalším „odvolaním“, pričom dovolací súd nie je treťou súdnou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Dovolanie žalovanej nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, a preto musí byť NS SR odmietnuté (viď vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu JUDr. Jána Botku k podanému dovolaniu zo dňa 24.5.2022). Ústavná rozhodovacia prax nepovažuje dovolanie a ani ústavnú sťažnosť za dôvod spôsobilý prerušiť alebo odročiť pojednávanie. Ad absurdum, žalovaná by sa mohla dovoľávať prerušenia konania až do vyčerpania všetkých svojich opravných možností, končiac na ESLP a takto účelovo a neprimerane predlžovať stav právnej neistoty o niekoľko rokov. Žalovaná dovolacie dôvody použila aj v trestnom oznámení podanom na právneho zástupcu žalobcu a iné osoby, ktoré trestné oznámenie bolo v konečnom dôsledku zamietnuté.

8. Spornú nehnuteľnosť žalobca vydražil v r. 2018 za 99.000 eur, čo predstavovali všetky úspory, ktoré spolu s matkou získal za odpredaj ich rodičovského domu. Ak by súd žiadosti žalovanej o prerušenie konania vo veci vypratania nehnuteľnosti vyhovel, zdravotný stav žalobcu a jeho matky by sa zhoršil. Z dôvodu predlžovania sporu ako aj vydraženia nehnuteľností žalobca a jeho matka žijú iba zo starobného dôchodku matky. Matka žalobcu je osobou ŤZP, kvôli čomu sa žalobca musel vzdať svojho zamestnania. Ak by súd návrhu na prerušenie konania vyhovel, tento neúnosný stav by sa prehĺbil a to aj s poukazom na to, že pre takéto postup neboli splnené zákonné podmienky, pričom by došlo v prípade účastníkov konania k odňatiu ich možnosti konať pred súdom. Ust. § 164 CSP predstavuje tzv. fakultatívne prerušenie, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Úlohou súdu je preto v tejto súvislosti vyhodnotiť, či je konanie potrebné prerušiť a to s prihliadnutím na zákonnú požiadavku rýchlejšej a účinnej ochrany ohrozených práv, resp. záujmov. Súd pri rozhodovaní o prerušení konania musí zohľadniť aj zásadu hospodárnosti konania. Súd by konanie prerušiť nemal podľa § 164 CSP, ak nepredpokladá, že vyriešenie otázky v inom konaní bude mať pre prerušené konanie zásadný význam. V predmetnom konaní bola otázka vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam vyriešená potvrdzujúcim rozsudkom a zároveň aj právoplatným rozsudkom KR súdu v Nitre, ktorý žalobu žalovanej zamietol a žalobcu označil za výhradného vlastníka sporných nehnuteľností. Odvolateľ dal do pozornosti odvolacieho súdu Nález ÚS I. ÚS 231/05, rozhodnutia NS SR: sp. zn. 5Cdo/185/2009, 4 Cdo/214/2017, 7Cdo/223/2019, 3Cdo/92/2011 a Nálezy IV. ÚS 138/2019 zo dňa 13.10.2020 a I. ÚS 115/2016.

9. Dňa 2.9.2022, t. j. v ten istý deň ako podal odvolanie právny zástupca žalobcu na súde prvej inštancie odvolanie podal osobne na tomto súde odvolanie aj žalobca v podstate vychádzajúc zo zhodných odvolacích dôvodov ako sformuloval jeho právny zástupca. Žalobca v rámci svojho odvolacieho petitu uviedol, že navrhuje odvolaciemu súdu, aby podľa § 388 OSP rozhodnutie OS Nové Zámky zmenil s poukazom na ust. § 265 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP tak, že návrh žalovanej na prerušenie konania zamietne, uznesenie OS Nové Zámky zruší a zároveň prikáže tomuto súdu vo veci vypratania nehnuteľnosti bezodkladne konať (najneskôr do 30 dní od rozhodnutia odvolacieho súdu). Okresný súd svojvoľným rozhodnutím v rozpore s CSP zvolil postup, ktorý práve naopak nesmeruje k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza žalobca. Je zrejmé, že iba rýchla ochrana subjektívnych práv môže byť dostatočne spravodlivá a účinná, šetriaca náklady nielen účastníkov konania, ale aj samotného súdu a pôsobí dôveryhodne na ostatných občanov (IV. ÚS 138/2019). Aj ustanovenie § 164 CSP, tak ako napokon aj iné ustanovenia zákonov sa totiž musia vykladať a uplatňovať v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy. Napadnuté uznesenie považuje odvolateľ za nezákonné a potrebné odvolacím súdom zrušiť.

10. Žalovaná v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu žalobcu uviedla, že považuje prerušenie konania do právoplatného ukončenia dovolacieho konania za dôvodné, a preto navrhuje, aby odvolací

súd napadnuté uznesenie OS Nové Zámky sp. zn. 13C/72/2018-365 zo dňa 24.8.2022 potvrdil. Je pravdou, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorého činnosť by nemala nahrádzať činnosť všeobecných súdov, avšak pravdou je to, že napriek uvedenej skutočnosti dovolacie súdy celkom bežne zvrátia právoplatné ukončenie konania a zrušia rozhodnutia odvolacích alebo aj prvostupňových súdov. V prípade, že by dovolací súd vzhľadom na potrebu zmeniť rozhodnutie odvolacieho súdu, boli by už následky vystaňovania žalovanej s rodinou nezvratné.

11. Nález ÚS, na ktorý predovšetkým poukazuje žalobca, nie je takým judikovaným rozhodnutím, z ktorého by mal súd pri riešení otázky dôvodnosti prerušenia konania vychádzať. Je legitímnym právom žalovanej brániť sa v konaniach týkajúcich sa neplatnosti dražby a v konaní naň nadväzujúcom. Žalobcovi malo byť zrejmé, že ide o dražbu nedobrovoľnú, a teda, že sa žalovaná v konaní brániť bude, pretože iným spôsobom bytovú otázku vyriešenú nemá. Pokiaľ súd rozhodne v konaní o vypratanie nehnuteľnosti, rozhodnutiu súdu sa žalovaná podriadi.

12. Žalobca v stanovisku na vyjadrenie žalovanej k jeho odvolaniu uviedol, že už nič podstatné k jeho procesnému úkonu uviesť nevie a nemieni, a preto sa ani na toto vyjadrenie žalovanej nebude ešte raz vyjadrovať.

13. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie v danej veci bolo podané oprávnenou osobou v rámci zákonnej lehoty pre podanie odvolania (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP) bez nariadenia odvolacieho (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Následne odvolací súd dospel k záveru, že odvolaním žalobcu napadnuté uznesenie o prerušení konania je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť tým spôsobom, ako je uvedený v rámci výrokovej časti tohto uznesenia.

14. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

Podľa § 164 CSP, ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podklad.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP, súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 234 ods. 2 CSP ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. V danom odvolacom konaní odvolací súd pri viazaní svojou zákonnou povinnosťou skúmať, či odvolaním zo strany žalobcu napadnuté uznesenie o prerušení konania nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd zakotvených v ust. § 389 ods. 1 CSP, dospel k tomu záveru, že je namieste zvoliť procesný postup podľa § 388 CSP a napadnuté uznesenie zmeniť tak, že návrh žalovanej na prerušenie konania je potrebné zamietnuť, pretože neboli splnené podmienky pre zrušenie a ani pre potvrdenie napadnutého uznesenia.

16. V súvislosti s prerušením konania ohľadne vypratania nehnuteľnosti a to až do právoplatného skončenia dovolacieho konania vedeného na NS SR pod sp. zn. 2Cdo/168/2022 odvolací súd poznamenáva, že právny názor, ktorý primäl súd prvej inštancie k takémuto rozhodnutiu nepovažuje za správny, a to najmä vzhľadom na špecifiká tejto prejednávanej veci. Podstata takto zaujatého právneho názoru prvoinštančného súdu spočívala v tom, že tento pri strete dvoch záujmov (záujem na spravodlivom rozhodnutí vo veci a záujem na konaní bez zbytočných prietahov) uprednostil záujem na spravodlivom rozhodnutí vo veci, pričom tento nedostatočne odôvodnil a to aj s poukazom na štandardne platnú judikatúru v tejto oblasti. Samotné prerušenie konania podľa § 164 CSP má fakultatívny charakter, čo znamená, že súd môže, ale aj nemusí prerušiť konanie, pričom jeho úlohou je racionálne vyhodnotenie tej skutočnosti, či aj vzhľadom na špecifiká prejednávanej veci je potrebné prerušiť konanie a to aj s prihliadnutím na zákonom stanovenú požiadavku rýchlej a účinnej ochrany ohrozených práv, resp. právom chránených záujmov.

17. V danom prípade špecifiká prejednávanej veci spočívajú v tom, že žalobca vydražil nehnuteľnosti, ktoré naďalej užíva žalovaná spolu s členmi svojej domácnosti ešte v r. 2018 po splnení esenciálnych náležitostí konanej dražby nehnuteľností. Otázku vlastníctva k vydraženým nehnuteľnostiam stanovil v prospech žalobcu KS v Nitre, ktorý ako súd odvolací svojím rozsudkom zo dňa 31.3.2022 sp. zn. 8Co/17/2022 potvrdil rozsudok OS Nové Zámky sp. zn. 18Co/17/2022 zo dňa 6.3.2022, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobkyne ohľadne určenia neplatnosti dražby, ktorou žalobca po zaplatení dražobnej ceny v sume 99.900 eur sporné nehnuteľnosti vydražil. O tom, že v prejednávanej veci nie je splnená požiadavka rýchlej a účinnej ochrany zákonom garantovaných práv žalobcu (jeho vlastnícke

právo) nasvedčuje to, že žalobca spolu svojou matkou nemôže predmet jemu právoplatne priznaného vlastníctva viac ako štyri roky nerušene a ku svojej spokojnosti užívať.

18. V prípade dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku odvolací súd zastáva ten názor, že narušenie princípu právnej istoty strán sporu, ktorých vec bola na základe právoplatného rozhodnutia vo veci samej právoplatne skončená, musí byť vyvážená sprísnenými zákonnými podmienkami pre podanie dovolania. V danej prejednávanej veci by pripustením prerušenia konania došlo k porušeniu zásady hospodárnosti a rýchlosti súdneho konania. V rámci svojej rozhodovacej činnosti musí vec prejednávajúci sudca po procesnej stránke postupovať tak, aby čím skôr odstránil stav právnej neistoty popísaný v žalobe, ktorou sa dotknutý žalobca obrátil na súd. V danom prípade vyhovením návrhu žalovanej na ňou požadované prerušenie konania s prihliadnutím na dĺžku obidvoch sporov vedených medzi stranami tohto sporu (o neplatnosť dražby a o vypratanie nehnuteľností), ktoré v súhrne trvajú viac ako štyri roky, súd prvej inštancie svojím procesným postupom v čo najkratšom čase neodstránil stav právnej neistoty žalobcu tým, že prerušil konanie, ale skôr tento stav právnej neistoty predĺžil. K predĺženiu stavu právnej neistoty sa snažila prispieť aj žalovaná, ktorá svoj návrh na prerušenie konania podala cca jeden mesiac pred stanoveným termínom pojednávania na deň 9.9.2022, a nie hneď potom ako podala dovolanie voči právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 8Co/17/2022 zo dňa 31.3.2022, čo bolo začiatkom mája 2022. Žalovaná požiadala o prerušenie tohto konania vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13C/72/2018 ohľadne vypratania nehnuteľností do právoplatného skončenia konania o neplatnosť dražby vedeného na tomto súde pod sp. zn. 18C/62/2018, pričom jej návrhu v tomto smere bolo vyhovené a po potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Nitre zo dňa 31.3.2022, po vytyčení termínu pojednávania na deň 9.9.2022 cca mesiac pred uskutočnením tohto pojednávania (v auguste 2022) požiadala druhýkrát o prerušenie konania o vypratanie nehnuteľností. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodovaciu činnosť vyšších súdnych autorít (napr. Nález II. ÚS 231/05 a II. ÚS 210/2013).

19. V kontexte týchto dôvodov odvolací súd podané odvolanie žalobcu vyhodnotil za opodstatnené s rozhodnutím o ňom tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

20. Vo svojom rozhodnutí vo veci samej, a to v rámci výroku o náhrade trov konania rozhodne prvoinštančný súd aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 1 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).